

«Tu je padala toča dne 4. junija na črti od Sv. Florjana pod Bočem preko Donačke gore ter na to ob štajersko-hrvatski meji do občine Turški vrh. Od toče obiskan prostor je dolg nad 25 km, širok pa nad 3 km. V občinah Sv. Florjan in Donačka gora znaša poškodba na obstoječih kulturah 25 odstot., v Nadolah in Kozicah, Zetalah, Črmožišah in Dobrih 100 odstot. Tu so uničeni vsi poljski sadeži, vingeradi pa tako pobiti, da ni na nekaterih krajih na trsu ne enega lista, tako, da ne bo letos prav nobenega pridelka in je trta uničena tudi za prihodnje leto. Tudi sadno drevje je popolnoma okleščeno ter mladice in skorja odbita. Občina Skorišnjak, Nova cerkev, Sedlašek, in Gruškovje v Halozah so poškodovane za ¾, Veliki Okci v južni polovici popolnoma, Velika Varnica in Slatina v južni polovici 50 odstot., Sv. Elizabeta 75 odstot., Gruškovje v južni polovici nekoliko manj, Sv. Barbara v vzhodni polovici 50 odstot. Posledice na sadnem drevju in vinski trti bodo trajale še prihodnje leto.

Najbolj so prizadete občine Zetale, Črmožiše in Dobrina, kjer so morali kmetovalci žito pokositi.

Nepopisna škoda v kozjanskem okraju.

V kozjanskem okraju je dne 16. julija pridvela čez Rudenco strašna nevihta, ki je z grozno točo v kratkem času uničila pridelke v celi občini Olimje in Podčetrtjek ter je segala tja doli do Lesinč na Hrvatskem. Pobiti in uničeni so znani vrštanjski in imlanjski vinogradi, ki so obetali najlepšo trgatavo. Hudoourje je zblilo v tla pšenico, oves, koruzo ter izruvalo in porušilo nešteto sadnega drevja, podrlo kozolce in celo strehe odnašalo raz stavb. Ljudstvo je v kozjanskem okraju več let trpelo radi suše. Ljudje so popolnoma obupani in potrti. Pred dobrim mesecem poprej je upostojala silna povodenj obsoletske kraje.

V drugih krajih.

Istotako kakor v kozjanskem okraju je v zadnjem času huda toča, združena z neurjem, ugonobila pridelke na Pohorju v občini Tinje. Dne 18. julija je neurje ugonobilo pridelke v občinah Ruše, Limbuš, in Pekre. Tudi tukaj so vsi pridelki uničeni za 75 odstot. Ravno tako je v občini Svetina pri Celju dne 16. t. m. toča napravila ogromno škodo.

Te dni je toča obiskala tudi nekatere občine mariborskega okraja.

Toča in neurje sta v zadnjem času hudo divjala tudi na Kranjskem.

Zahtevamo nujno pomoč.

Iz vsega tega vidimo, da je toča v navedenih in še v raznih drugih krajih Slovenije napravila veliko škodo. Zato se danes, ko razpravljamo o tem zakonskem načrtu, ne moremo zadovoljiti z izvajanjem in obljubami gospoda zastopnika ministra poljoprivrede in voda, ki je obljubil, da bo potem zakona prišla pozneje pomoč. Kakšna bo ta podpora, tega danes seveda še ne vemo. Naša zahteva je, da se ljudem, ki trpijo po toči, posebno siromašnim, čimprej pomaga. Stara prislovica pravi: «Kdor hitro da, dvakrat da».

V Sloveniji znaša škoda nad 50 milijonov dinarjev.

Po približni cenitvi bi znašala škoda v krajih Slovenije, kjer sta divjala toča in drugo neurje, ako jo nizko cenimo, vsaj 50 milijonov dinarjev. Mislim, pa da ne pretiravam, če rečem, da znaša ta svota približno 100 milijonov dinarjev. V Sloveniji je naš kmet vsled tega tembolj prizadet, ker je znano, da je v naših krajih v spomladi in tudi še junija meseca bila velika povodenj. Imeli smo tedne in tedne neprestano deževje, ki je uničilo našemu kmetu mnogo sena in drugih pridelkov.

Finančni minister za nesrečne nima denarja.

Gospodje ministri, posebno gospod finančni minister se izgovarja, da za hitro pomoč našim ljudem, ki trpijo po toči, nima finančnih sredstev. Brani se na vse pretege, da bi onim ljudem, ki bodo stradali, ki ne bodo imeli kaj dati svojim otrokom in delavcem, prišel na pomoč. Tu posebno poudarjam, da imamo v Halozah, v ptujskem okraju, bedno viničarsko ljudstvo, to so uboge ljudje, ki obdelujejo vinograde večjih posestnikov in nimajo svojega imetja. Mi zahtevamo, da se mora predvsem tem ljudem, katerim je neurje uničilo koruzo in deloma tudi krompir, njihov edini živež, priti na pomoč. Gospod finančni minister se izgovarja, da nima zato budgetne moččnosti.

Kje je tistih 1.400.000 K za uboge viničarje?

Gospoda ministra upozorjam na nek vir, za katerega on ozir. vlada danes menda več ne ve. Imam tukaj v rokah uradni akt, in sicer odlok okrajnega glavarstva v Mariboru vsem občinskim predstojnikom v okrajih Maribor, Ptuj in Ljutomer, ki datira od 14. marca t. l. S tem odlokom je politična oblast po naročilu centralne vlade v Beogradu določila za uboge viničarje v teh okrajih 1.400.000 K. To se je zgodilo dne 14. marca t. l. Da mi bo g. finančni minister verjel, mu pokažem ta akt. Naši župani po teh vinorodnih krajih, kjer je sedaj toča ugonobila najbolj potrebne pridelke, so dobili povelje, da pri teh ubogih viničarjih poizvedujejo, če potrebujejo kako pomoč ali v denarju ali v naturi. Reklo se je, če kdo potrebuje breje krave, da jih tudi lahko dobi. V kdošenem aktu se tudi pravi, da je ta svota založena pri davčnem uradu v Mariboru. Minul je 14. marec, minul je 18. marec in ta svota je nekam izgubila. Opozoril bi g. finančnega ministra, da se nekoliko zanima za ta akt, ki nosi št. 10.971 in datum 14. marca in ki pravi, da je pri davčnem uradu v Mariboru

za uboge viničarje ta denar založen. Nočem sumničati nobenega uradnika, da je ta denar ukradel, ampak obračam samo pažnjo na to, da naj vlada, če nima drugega kredita, vzame vsaj to svoto, ki se je naložila za uboge viničarje neposredno pred volitvami. Naj da vlada ubogim ljudem, siromašnim viničarjem, ki jim je toča uničila vse njihove pridelke, vsaj iz tega fonda potrebno podporo.

Kako so v starih časih postopali.

Zdaj bi se povrnil nekoliko nazaj in omenil, kako se je pri nas v naših krajih v Sloveniji nekdanj škodo po toči ocenjevalo in kako se je šlo ljudem na roko. Po naših starih zakonih se je škoda, ki jo je napravila toča ali drugo neurje, takoj precenila ne samo po politični komisiji, ampak tudi po komisiji, ki jo je sestavila domača občina. Takoj potem, ko se je škoda precenila, se je odpisal davek, najbolj potrebnim se je dala pomoč v denarju in v naturi, dal se jim je najpotrebnejši živež in semena. Spominjam se sam, ker sem sin slovenskega kmeta, da smo dobili, ko nas je zadela nesreča, ne samo semena, ampak da se nam je odpisal tudi davek. Če je škoda znašala 25%, se je odpisal davek v tej višini, če je znašala škoda 50%, se je odpisal davek do 50% itd. Ako pa danes vprašamo g. finančnega ministra, če je voljan ubogim ljudem, posebno malim kmetom, katerim ste sedaj z zvišanimi davki naložili tako ogromna bremena, pripravljen odpisati davek, pa pravi, da za to nima zakonite podlage. Gospodje, mislim, da je treba pomagati najprej malemu kmetu, pa tudi srednjemu in večjemu, če ga zadene nesreča, na ta način, da se mu v razmerju s škodo odpiše davek.

Ustavite izterjevanje davkov!

Tukaj pa vidimo, ko je toča v naših krajih, pa tudi pri vas v Srbiji, pobila silno velike plasti zemlje, da g. finančni minister nima prav nobene volje, da bi kljub temu, ko mora naš kmet plačevati tako ogromne davke, fiskusu naročil, naj ima pri izterjavanju davkov nekoliko več sra. Imam tukaj poročilo, da je v vasi Osunjek, občine Semič, okraj Črnomelj na Kranjskem, za časa radikalno-demokratske vlade 24 gospodarjev pogorelo do tal. Pogorelo jim je prav vse, kar so imeli, toda kaj se je zgodilo? Ker niso mogli plačati davka, so jih rubili. Če ljudje ne morejo plačati davkov, gotovo ni umestno, da se jih tako neusmiljeno izterjava. Radi tega pravim, da bi morala biti sedaj, ko vidimo, da je v mnogih krajih toča pobila in uničila našim kmetom njihove najpotrebnejše pridelke, prva skrb vlade, oziroma finančnega ministra, da bi se počakalo z izterjavanjem davkov toliko časa, da si ljudje nekoliko odpomorejo od nesreče, ki jih je zadela. Dobivamo pa dan za dnem poročila, da se tudi v krajih, kjer je toča pobila in uničila vse pridelke, davki neusmiljeno izterjavajo.

Staba postava, ki ne bo prinesla nobene koristi.

Mi vidimo, da ta zakonski načrt, o katerem danes razpravljamo, ne bo prinesel krajem, ki so najbolj prizadeti po toči, nobene pomoči. Iz zgodovine tega zakonskega načrta vidimo, kako se je vladna večina branila, da bi sprejela predlog tovariša Laziča. Če pregledamo cel načrt tega zakona, lahko trdimo, da naš kmet ne bo imel niti tega prave koristi in sicer radi tega ne, ker se je, kakor je to že pri nas navada, da se vsi zakoni delajo z neko površnostjo, delal tudi ta-le zakonski načrt z neko hitrostjo in površnostjo, da je nastala iz nje ga nazadnje velika zmešnjava, da se je izdelal nepopolen zakon, ki bo v marsikaterem oziru našemu kmetu več škodoval nego koristil.

V naprednih državah so se v svrhu zavarovanja proti škodi po toči osnovali posebne zadrage. Mislim, da bi moral g. minister za izenačenje zakonov v prvi vrsti skrbeti za to, da se tudi v naši državi ustvari take zadrage, ki bi kmetom res koristile. Če pa že hočete ustvarjati zakone, kakoršen ja ta-le, potem vzemite v poštev vsaj dobre strani starih zakonov, ki smo jih imeli pri nas, da se da ljudem, ki so oškodovani po elementarnih nezgodah, hitro pomoč. Kaj pomaga, če sklenemo tu cel kup paragrafov, če pa ubogo ljudstvo, ki trpi po toči ali drugih elementarnih nezgodah, od tega nima nobene koristi. Radi tega, ker je vlada predložila zakonski načrt izdelala površno in ker ne moremo soglašati z njim, bomo poslanci Jugoslov. kluba glasovali proti.

Kako je z vinotoči.

(Piše narodni poslanec Franjo Zebot.)

Edino sredstvo, da more vinogradnik, koji je letos v veliki denarni stiski, prodati svoj vinski pridelek, so «vinotoči pod vejo». Res je, da ponekod vodijo vinotoči k pijančevanju in zapravljanju, a povejte mi sredstvo, kao naj vinogradnik proda svoje vino. Domaćih kupcev je premalo, a Nemška Avstrija je na uvoz našega vina določila tako visoko carino, da je izvoz vina iz Slovenije v Avstrijo toliko kot nemogoč. Draginja, neznosni davki in desetero drugih bremen pa sili vinogradnika, da spravi svoj vinski pridelek v denar.

Vinotoči so pri nas v Sloveniji dovoljeni z dvornim pismom (dekreto) z dne 17. avgusta 1784. To dvorno pismo nosi znak «Jož. zb. zak. št. 482». S tem dekretom je vsakemu vinogradniku na prosto dano, v vsakem letnem času, kakorkoli, kadarkoli in po kakršni ceni prodajati ali točiti vino in sadni most lastnega pridelka. Treba je samo prijave glavarstvu in plačati užitnino. Ta okrožnica je bila z razpisom dvorne pi-

sarne z dne 2. septembra 1784 št. 1423 razposlana v svrhu objave vsem deželnim oblastvom. Za štajersko sta se izšli gubernijalni (oblastni) naredbi z dne 11. decembra 1833 št. 19710 in od 9. marca 1836 št. 3773. Po njihju določilih ni potrebno za točenje pijač lastnega pridelka (tudi sedečim gostom) nikakega dovoljenja, temveč se mora isto le naznaniti politični nadzorstveni oblasti in izvršiti strogo v skladu s policijskimi in zdravstvenimi predpisi. Zadostuje torej, da vinogradnik pri okrajnem glavarstvu prihlasi svoj vinotoč.

Nejasno je v osnovnem dvornem pismu, kakor tudi v poznejših dodatnih naredbah tole: Ali sme vinogradnik točiti vino samo v kraju pridelovanja (to je tam, kjer leži vinograd), ali pa je vinotoč dovoljen tudi v oddaljeni hiši, kjer vinogradnik stanuje. To vprašanje je bilo dosedaj sporno in nepojasnjeno.

Zadevo sem letos zasledoval in nazadnje je pokrajinska uprava (oddelek za kmetijstvo) v Ljubljani vendar le ugodilo našim pritožbam ter je številne prizive ugodno rešilo.

Tako so se na primer posestniki Ivan Onič, Anton Zorko, J. Štern, F. Fluher, K. Kirbiš, Marija Landergot, A. Korošec, Fr. Brunčič, A. Jug, Jos. Gornik, Al. Nikl, M. Koprivnik, Janez Marin, Al. Arbeiter in mnogo drugih pritožili proti odloku okrajnega glavarstva, koji jim ni dovolilo vinotoča, ker ležijo njih vinogradi ali predaleč (nad 500 m) od bivališča, ali pa leži vinograd v drugi občini.

Pokrajinska uprava je prizive ugodno rešila in s svojim dopisom št. 5645 (oddelek za kmetijstvo) z dne 18. julija odločila:

«Ker se vino vobče ne prideluje pri hiši, kjer lastnik vinograda stanuje, ampak le v več ali manj oddaljenih vinogradih, je pravilno razumeti «kraj pridelovanja» v širšem smislu in priznati producentu (pridelovalcu) pravico vinotoča pri svoji hiši tudi v primeru, da je hiša oddaljena od vinograda več kilometrov».

Nadalje pravi pokrajinska uprava v tem dopisu:

«Ker je točenje vina lastnega pridelka z ozirom na vinsko krizo skoraj edina rešitev za male in srednje vinogradnike, naj okrajna glavarstva letos ne zavračajo prijav vinotočev iz razloga, ker bi se točilo vino v sosedni občini in ne v občini, kjer se nahaja vinograd, če so sicer podani zato vsi pogoji (zanestljivost prosilca, možnost policijskega nadzorovanja itd.)

Enako naj okrajna glavarstva vzamajo na znanje prijave vinotočev, če se vinogradnik obveže vsaj za čas točenja stalno prebivati v hiši, kjer prijavljuje vinotoč. Kakor se mi je pri pokrajinski upravi poročalo, so dobila okrajna glavarstva naročilo, naj postopajo liberalno (prizanesljivo, dobrovoljno) pri reševanju prijav vinotočev.

V nekem drugem dopisu pravi pokrajinska uprava: «Na zastarelo naredbo, da se sme točiti vino lastnega pridelka samo v območju občine oziroma kraja, v katerem se je pridelalo, se pri današnjih prilikah ne more ozirati».

Smatral sem za svojo dolžnost, da kot zastopnik ljudstva objasnim sporno zadevo vinotočev. Dobil sem namreč poročilo, da so nekatera okrajna glavarstva — (Ljutomer?) — postopala neprijazno napram vinogradniškim prosilcem ter so prošnje za vinotoč kratkoma odbijala. Prej navedeni podatki in objavljene rešitve naj služijo prizadetim kot pripomoček, da dosežejo svoje pravice.

Komur je bila prošnja za vinotoč odbita, naj se pritoži takoj na pokrajinsko upravo (oddelek za kmetijstvo) v Ljubljani. Pritožba mora biti poklopana s 3 dinarji, a za rešitev se mora priložiti kolek za 10 D. Krajša pot pa je, da pojde vinogradnik osebno h okr. glavarstvu in na podlagi svojih pojasnil zahteva, da se mu dovoli vinotoč. K prošnji naj priloži uradno potrjeno občinskega urada, da ima vinograd v tej občini ter da je pridelal leta 1922 ozi. 1921 toliko in toliko vina. Navesti mora natanko hišno številko, kjer bo točil vino.

Ako bi kako okrajno glavarstvo še naprej odklanjalo prošnje za vinotoče, javite to tajništvu Slovenske ljudske stranke v Mariboru, koje bo zadevo izročilo poslancem.

Naše prireditve.

Mladeniški tabor in orlovska prireditve v Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 12. avgusta gre vsa naša mladina v Slov. Bistrico. Dopoldne bo mladeniški tabor, govori jo dr. Capuder, dr. Jerovšek, p. Pavel in fantje sami, popoldan telovadba ob sodelovanju polnoštevilne godbe kat. omladine. Cela prireditve bo nad vse veličastna in lepa. Zato vsi v Slov. Bistrico!

Izkaznice za polovično vožnjo dobijo udeleženci mladeniškega tabora in okrožne prireditve iz Maribora v tajništvu SLS v Cirilovi tiskarni, izven Maribora pa pri domačem župnijskem uradu.

Vsi fantje, ki imajo kaj korajže in ognja v srcu, pridejo dne 12. avgusta na mladeniški tabor v Slov. Bistrico. Doma ne ostane nihče. Mi hočemo pokazati, da mladina, novi slovenski rod nič ne zaostaja za našimi vrliimi možmi. Zato na svidenje v Slov. Bistrici. Pride-mo tja vsi peš ali pa na okrašenih vozovih.

Ptujsko orlovsko okrožje priredi dne 12. avgusta t. l. veliki orlovski tabor pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. z javno telovadbo in srečolovom. Sodeluje orlovska godba iz Svetinje. Vse prijatelje mladine uljudno vabi predsedstvo ptujškega orlovskega okrožja. Bog živil!

Prij. »Bratje, čas je, da vstanemo iz spanja!«, teh evangelijskih besed se spominjam, ko se oziram po starodavni minoritski župniji. Od nas fantov ni slišati, ali živimo, ali spimo spanje pravičnega. Res je, da še čutimo vedno posledice svetovne vojne, toda dandanašnji širni svet doni ter se razlega klie: Obnova! Poprava! Ob tem globoko-resnem premišljevanju se spominjam na letošnji veličasten marijanski mladeniški shod pri Sv. Jožefu nad Celjem in tudi enakega shoda pri Sv. Petru na Mariboru. Med drugimi lepimi nauki naj navedem sklep druge točke marijanskega shoda: prireditve duhovnih vaj za fante. Fantje minoritske župnije, ki še imamo dokaj poštene preteklosti, tudi mi se hočemo odzvati vabilu in željam naših duhovnih voditeljev ter v bližnji prihodnosti se dvigniti k novemu, poštenemu življenju. Že danes pristrčno in iskreno vabljeni vsi naši fantje na ta tovariški sestanek, ki bo decembra septembra. Pogovoriti se imamo zelo veliko o bodočih naših nalogah, o poglobitvi verskega in npravnega življenja. Torej fantje na plan, da lepše bodočnosti zasije vam dan!

Mladinski tabor za završko dekanijo se vrši dne 15. avgusta t. l. pri Devici Mariji v Zavrču. Začetek ob pol 10. uri predpoldne. Spored: Pridiga in slovesna sv. maša. Nato zborovanje Marijinih družb, mladeniških in dekliških zvez, Orlov itd. iz sosednih župnij Sv. Barbare, Leskovca, Sv. Marka, Sv. Marjete, Križovljan in Vinice (Hrvaško) zunaj cerkve, kjer nastopi govornik iz Maribora in drugi. Po zborovanju večernice. Vabljeni tudi drugi iz sosednih dekanij!

Orlovski prireditvi v Sv. Jurju ob juž. žel. Radi na težljive bolezni je bilo belsko okrožje primorano preložiti že napovedano prireditev na dan 12. avgusta, ki se bo vršila pri nas. Spored je sledeči: Ob 8. uri zjutraj pozdrav gostov na kolodvoru, ob pol 9. uri obhod z godbo skozi trg k sv. maši; po sv. maši tabor pred cerkvijo. Ob 3. uri javna telovadba v spodnjem trgu. Deset let že ni bilo v St. Jurju nobene večje orlovske prireditve. Nasprotniki so pridno na delu, pokazimo s številno udeležbo, da znamo ceniti neprecenljivo vrednost naše mladinske organizacije, ki nam edina zamore prinesiti na podlagi naukov Zlate knjige lepšo bodočnost. Zato pridite vsi — prav vsi! Na prireditvi bomo dobili novih sil, novega ognja, ki ga je prav v naši župniji tako živo treba. Vabimo iskreno tudi šmarsko okrožje, da pohiti med nas, in da se letos v St. Jurju, kot smo se lani pri Sv. Roku navdušimo in manifestiramo za kat. načela. Pripeljite se tudi iz sosednih župnij in če mogoče, na okrašenih vozovih. Slivnica, Ponikva, Dramlje, Kalobje itd. odzovite se našemu vabilu. Vsi v nedeljo v St. Jurj!

Iz St. Jurja ob Taboru. Zopet se je oglašil agilni odsek Orel, ki priredi v nedeljo, dne 12. avgusta mično igro z mešanimi vlogami »Mala pevka« s petjem. Po igri nastopi dobroznani moški in mešani pevski zbor. Zabavo se poveča obilni srečolov, ki se vrši po predstavi. K obilni udeležbi vabi vsa sosedna društva in sploh vse prijatelje gledališča in petja — odbor.

Županska veselica. Veselica v Hočah bo ostala vsem udeležencem v trajnem spominu, tako dobro se je obnesla. Udeležilo se je veliko število županov iz mariborskega okraja, poleg tega pa še mnogo duhovnikov, poslanca gg. Zebot in Falež ter mnogo občinstva iz Maribora ter okolice. Da se je veselica tako izborno izvršila, se moramo posebej zahvaliti godbi in pevskemu zboru katoliške omladine iz Maribora, ki sta nas kratkocasilila. Hvalavredno nalogo je izvršila tudi hoča požarna bramba, ki je skrbela za red na veseljenem prostoru ter delala špalir pri vходу županov v cerkev. Pa tudi hočkim dekletom gre hvala za okusno ozaljšanje veseljenega prostora. Župani so imeli posvetovanje, na katerem je poslanec g. Zebot razlagal nove zakone ter povedal, da se kuluk (tlaka) v Sloveniji za sedaj še ne uvede. Župani so tudi sklenili, da bodo zahtevali dvojezične tiskovine. Dosedanje v cirilici tiskane so pri nas nemogoče, ker jih večina ne razume.

Naši poslanci na delu.

Naši poslanci med ljudstvom. Pretekle dni so se vršile sledeče okrajne seje odbornikov in zaupnikov SLS, na katerih so poročali naši poslanci: 1. V St. Vidu na Planini za sodni okraj Kozje zahodni del, dne 3. avgusta. G. narodni poslanec Jakob Vrečko je podal poročilo o političnem položaju in o uspehih Jugoslovanskega kluba. Govoril je tudi g. tajnik Munda iz Celja. Zborovalci so soglasno izrekli Jugoslov. klubu zaupnico in sklenili, da prepuščajo njim odločitev glede bodoče taktike. Izvajanje kuluka v naših krajih se mora preprediti! — 2. V Kozjem za sodni okraj Kozje vzhodni del, dne 4. avgusta. Politično poročilo je podal g. poslanec Vrečko. G. tajnik Munda je govoril o težkočah, s katerimi se morajo boriti naši poslanci. Glede nadaljne taktike so zaupniki z vso odločnostjo odklonili Radičeveo abstinenčno politiko, obljubili so zvestobo SLS. — 3. V Celju za celjski okraj dne 4. avgusta. Poslanec g. Krajnc je podal natančno politično poročilo o krivičnem davčnem sistemu ter o izmозgavanju Slovenije. Razvila se je nato debata, v kateri so zaupniki razpravljali o nadaljni taktiki Jugoslov. kluba. Odobrvali so dosedanje vstrajno borbo in delo Jugoslov. kluba v Beogradu. Po končani seji so se določili shodi za prihodnje nedelje. — 4. V Laškem za sodni okraj Laško dne 6. avgusta. Poročal je g. narodni poslanec Kugovnik o težkem boju Jugoslov. kluba za uresničenje avtonomije ter za splošno zboljšanje sedanjega položaja. G. tajnik Munda je odgovarjal na razne klevete, ki jih širijo naši nasprotniki proti SLS ter pozival k slogi. Razvila se je nato debata, po kateri so zborovalci skle-

nili naslednjo resolucijo: Poslanci naj ostanejo tudi za naprej v parlamentu. Odločno protestirajo proti uvedbi kuluka. Izrečejo neomajno zaupanje našim poslancom. — 5. V Šoštanju za šoštanjski okraj dne 6. avgusta. Podnačelnik okrajne Kmetске zveze g. Tomaž Leonardi otvori sejo ter se najprvo spominja umrlega dolgoletnega načelnika g. Petra Špital, p. d. Stropnika. Nato je g. poslanec Pušenjak v daljšem govoru razpravljal o sedanjem političnem položaju, o delovanju Jugoslovanskega kluba. Po poročilu g. poslance se je razvila živahna debata o bodoči taktiki Jugoslov. kluba. Zborovalci so izrekli našim poslancom popolno zaupanje pozivajoč jih, da nadaljujejo dosedanje taktiko. Zborovalci so sklenili sledečo resolucijo: »Zaupniki SLS za okraj Šoštanj na svojem sestanku dne 6. avgusta 1923 protestirajo proti sedanjemu uredbi kuluka (tlake) v Sloveniji in zahtevajo, da vlada vpošteva obljube, dane poslancem Jugoslov. kluba.«

Shodi naših poslancev. Pri Sv. Rupertu v nedeljo, dne 12. avgusta po maši v cerkveni hiši. Isti dan po sv. maši pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. v gostilni Horvat. Dne 15. avgusta v Sv. Trojici v Slov. gor. v prostorih samostana po rani sv. maši. Od 16. do 19. avgusta priredi g. poslanec Zebot v lenarškem okraju v posameznih občinah zaupne sestanke. Dne 19. avgusta v Sv. Jakob v Slov. gor. po rani sv. maši v gostilni Pekar. Govori povsod g. poslanec Franjo Zebot. — V nedeljo, dne 12. avgusta, pri Sv. Lovrencu na Pohorju po rani sv. maši. Dne 15. avgusta po sv. maši v Zgornji Polskavi, po sv. maši v Spodnji Polskavi. Dne 19. avgusta po sv. maši v Poljčanah pri Hartnerju. Govori povsod poslanec Falež. — V nedeljo, dne 12. avgusta v St. Lenartu pri Veliki Nedelji po rani sv. maši v prostorih stare šole. Govorita Vesenj in Bedjanič. — V nedeljo, dne 19. avgusta v Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani sv. maši v Društvenem domu. Govori Bedjanič. Na obeh shodih se obravnava sedanjí politični položaj. — V nedeljo, dne 12. avgusta po rani sv. maši v Laškem. Govori Kugovnik. — Na praznik dne 15. avgusta po rani sv. maši v Luki pri Zidanem mostu na prostem. Govori Kugovnik.

Zaupniki SLS za Sv. Lovrenc, Dornovo, Pacinje in Sv. Andraž ter Polensak prosi poslanec Vesenj, da se sestanejo ob priliki orlovske prireditve v nedeljo, dne 12. t. m. popoldne na zaupni razgovor v stari šoli, odnosno v društveni dvorani. Sestanek je ob pol dveh.

Zaupni shod za ormoški okraj se je vršil preteklo soboto. Udeležilo se ga je 32 glavnih zaupnikov. Nekateri so se opravičili, ob enem pa izjavili, da se strinjajo s sklepi. Med udeleženci je bila večina županov iz okraja. Zanimivo glede udeležbe je bilo, da so poleg znanih naših mož, kateri že desetletja stojijo v ospredju našega političnega gibanja, bili navzoči tudi nekateri mladi novi agilni možje. Poročala sta na shodu poslanca gg. Bedjanič in Vesenj. Razprava je trajala nad tri ure. Zaupniki so po temeljitem razgovoru soglasno sklenili zaupnico in zahvalo Jugoslov. klubu ter mu dali izrecno svobodno roko za jesensko politično delovanje. Soglasno so bili tudi mnienja, da se mora nadaljevati do zmage boj za zakonodajno avtonomijo. Posebno ostro so obsodili sklep parlamentarne večine, da smejo samo srbijanski kmetje plačati polovico zvišanega zemljiškega davka v državnih papirjih.

Shodi poslancev Pušenjaka. Dne 12. t. m. po maši je shod SKZ v Razboru pri Slovenjgradcu, za katerega vlada veliko zanimanje. Pride poročat poslanec Vlado Pušenjak. V nedeljo, dne 19. t. m. se vršijo v gornjegrajskem okraju trije shodi in sicer: zjutraj po maši v Šmartnu ob Dreti, ob treh popoldne v Bočni in ob sedmih zvečer v Kokarju. Na vseh shodih govori poslanec Pušenjak.

Poslanec Pušenjak v šoštanjskem okraju. V nedeljo, dne 5. t. m. sta se vršila dva zelo dobro obiskana shoda v St. Janžu pri Velenju in St. Ilju pri Velenju. Na obeh shodih je obširno poročal poslanec Vlad. Pušenjak o političnem položaju in o borbi poslancev proti zvišanju davkov, tlaki in vojaškemu zakonu. Pojasnjeval je tudi taktiko poslancev Jugoslovanskega kluba in pozival k vztrajnosti v borbi za avtonomijo. Na obeh shodih je bilo ljudstvo strašno razburjeno radi navodil okr. glavarstva glede spisov obvezancev za kuluk, razdelitev cest, določitev takse za one, ki ne bodo šli na tlako in izjavilo, da naj občine odklonijo vsako sodelovanje pri teh novotarijah, ker se je poslanec v Beogradu obljubilo, da se ne bo upeljala tlaka v Sloveniji. Ljudstvo se je pritoževalo radi tega, da nočejo davčni uradniki vpisovati davkov v davčne knjižice, radi vojaških taks, radi nečuvnega postopanja komisije pri rekrutiranju v Velenju itd. Poslanec je obljubil, da se bo zavzel za vse upravičene zahteve ljudstva in potem interpelacije ožigosal postopanje podpolkovnika Tosiča in njegovega spremljevalca kapetana v gostilni Rak in zahteval strogo kazen. Kapetan, ki se dobro razume na klofute, ne spada med oficirje, ki naj vzgajajo moštvo, ko njemu samemu manjka najpriprostejša vzgoja. Gospod polkovnik pa naj rekrutira vojake, a politiko pa naj prepusti ljudem, ki se na politiko razumejo.

Občni zbor Kmetске zveze za Prekmurje. Zadnje nedelje, dne 5. avgusta, popoldne se je vršil v Beltineh lep obiskani občni zbor KZ za Prekmurje. Skoraj vse župnije so poslale svoje zaupnike. G. poslanec Klekl, ki je kot načelnik KZ vodil občni zbor, je v svojem govoru podal splošno poročilo o političnem položaju. O podrobnostih neumornega dela in trdega boja naših poslancev v Beogradu je poročal g. poslanec Šiftar. Tajnik Krajnc je govoril o zunanji politiki in nje vplivu na našo državo. Nato se je vršila volitev novega odbora KZ za Prekmurje; za načelnika je bil zopet izvoljen g. poslanec Klekl, ki so ga navzoči navdušeno po-

zdravljali! Pri sprejemu pritožb in želj sta gg. poslance še natančneje pojasnila svoje delo za Prekmurje. Končno se je izvolil odbor za »Martinišče«, društvo, ki bo skrbelo za uboge dijake iz Prekmurja. — Po občnem zboru KZ se je vršil ustanovni občni zbor Obrtne zveze za Prekmurje. Govoril je g. Ogrin iz Ljubljane. Za načelnika novo ustanovljene Obrtne zveze je bil izvoljen g. Štefan Ritlop iz Turnišča.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašić in mnogi ministri so odšli na počitnice in po Beogradu je zavladal mir. Nekateri so dosegli izpolnitev svojih želja in postali ministri, druge pa je Pašić potolažil, da bo vlado zopet sestavljal in prestavljal, ko se vrne.

Pašića zastopa prominentni minister dr. Velizar Jan-ković. Ta je tudi vesel, da je vlada sita, ter se ne zmeni za silno bedo naroda in posebej še za strašen položaj, v katerem se nahaja po krivdi vlade državno uslužbenstvo. Ko so bili državni nameščenci in železničarji prisiljeni, da en dan štrajkajo, je imel minister največjo skrb glede svoje nove uniforme, dolgo se je radi nje posvetoval s krojači, glede železničarjev je pa takoj razglasil, da so protidržavni puntarji, ki se morajo militarizirati.

Med onimi, katere je Pašić potolažil, da bodo kmalu zopet ministri, je tudi zloglasni general Zečević, ki je predlansko zimo, tako skrbno prevažal rekrute, da jih je veliko število pomrlo. Za letošnjo zimo se zdi radikalom ta človek zopet kot najsposobnejši za vojnega ministra.

Kakor vse kaže, bo Reka na tistem prišla v italijansko oblast. V Rimu, kjer deluje naša in italijanska paritetna komisija, se je po poročilih italijanskih listov vzela tajna aneksija Reke za podlago nadaljnjih razgovorov. Italijani prevzamejo reško luko, urade in postajo kot ogrsko erarično imetje ter odpišejo to od ogrske vojne oškodnine.

Glede razmerja napram Turčiji se ugotavlja, da se je pričelo zblíževanje med obema državama po podpisu mirovne pogodbe v Lozani. Te pogodbe ni naša delegacija podpisala. Sedaj so se pričela med našo kraljevino in Turčijo oficijelna pogajanja in v kratkem času se sestanejo posebni delegaciji, ki mate skleniti sporazum med kraljevino SHS in Turčijo v vseh vprašanjih, zadevajajočih obe državi, in radi katerih naša delegacija v Lozani ni mogla podpisati mirovne pogodbe.

IZ BOLGARIJE

Prinašajo češki listi poročila o strašnem vladnem nasilju. Vlada je doslej okrog 1500 pristašev in zaupnikov Stambolijskijeve zemljoradniške stranke obsodila na smrt in pomožila, a še vedno tira kmete v ječo ter jih kruto obsoja.

V NEMCIJI

je milijon mark mark — že drobiž. Za en dolar je treba dati že dva milijona. Državna banka neprestano tiska bankovce in je morala za to delo pritegniti še nad 60 zasebnih tiskarn. Izdajali bodo tudi bankovce po 10 in 50 milijonov mark. — Poruhrsko vprašanje je še daleč od prave rešitve. Nesoglasje med Anglijo in Francijo se še ni poravnalo, pa tudi Belgija ima glede vojnih oškodnin svoje posebne načrte.

ZJEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

so izgubile svojega predsednika Hardinga, ki je po kratki bolezni umrl. Izvoljen je bil novembra leta 1920 s 6 milijoni večine nad nasprotnim kandidatom. Nadevmešča ga sedanjí podpredsednik Coolidge do novih volitev novembra leta 1924.

Tedenske novice.

Kmetom in Kmetskim zvezam. Naši somišljeniki-rudarji so vsled trboveljskega štrajka brez dela. Prosimo naše somišljenike-kmete, da jih sprejmejo na začasno delo! Kjer potrebujete delavce na primer za mlave ali drugo delo in ste voljni sprejeti rudarje, organizirane v naši Jugoslovanski strokovni zvezi, naznanite takoj tajništvu SLS v Mariboru, Tiskarna Sv. Cirila.

Klie in prošnja. Jugoslovanska provincija usmiljenih bratov v Kandiji pripravlja gradbo nove velike bolnišnice v Ljutomeru za moške in ženske bolnike. Sedaj, ko smo od graške bolnišnice odtrgani, smo sklenili, v Ljutomeru sezidati glavno bolnišnico za Jugoslavijo, namreč: bolnišnico za moške in ženske bolnike, samostan za usmiljene sestre-strežnice v ženski bolnišnici, samostan za usmiljene brate-strežnike na moški bolnišnici, v sredi samostanov bo pa cerkev pres. Srca Jezusovega s tremi altarji. Obrčamo se s ponižno prošnjo do blagega ljudstva vseh stanov: Pomagajte z milodari in materijalom zidati prepotrebno bolnišnico v Ljutomeru. On, kateri je rekel: Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli. On bo vaš največji plačnik. Prosimo blage dobrotnike, da bi pošiljali milodare in materijal za bolnišnico na župnišče Svetinje, pošta Ivanjkovi pri Ormožu, in na dekanjski urad v Ljutomeru.

Blagopokojni gospod Volčič dobi nagrobni spomenik. Kakor doznavamo, se je osnoval pod pokroviteljstvom kr. okr. glavarja g. dr. Marko Ipavica v Slovenjgradcu povodom tragične smrti ljubljene in visoko-